

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 6. huhtikuuta 2022
(OR. fr, en)

7937/22

Toimielinten välinen asia:
2022/0008(NLE)

EDUC 126
RECH 176
SOC 216
DIGIT 78
ENV 324

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	6986/22
Asia:	Neuvoston suositus siltojen rakentamisesta tehokkaan eurooppalaisen korkeakouluysteistyön tukemiseksi

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä asiakohdassa mainittu neuvoston (koulutus, nuoriso, kulttuuri ja urheilu) istunnossaan 4.–5. huhtikuuta 2022 hyväksymä neuvoston suositus.

Neuvoston suositus siltojen rakentamisesta tehokkaan eurooppalaisen korkeakouluysteistyön tukemiseksi

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 165 ja 166 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

1. Tiiviimpi ja tehokkaampi ylikansallinen yhteistyö korkeakoulusektorilla kaikkialla Euroopassa on olennaista unionin arvojen, identiteetin ja demokratian tukemiselle, eurooppalaisen yhteiskunnan ja talouden selviytymiskyvyn parantamiselle sekä kestävän tulevaisuuden rakentamiselle. Vahvat korkeakoulujen allianssit ovat tärkeä väline vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä väestön ikääntymiseen liittyviin haasteisiin ja muihin keskeisiin sosioekonomisiin haasteisiin vastaamiseksi tietoa jakamalla ja yhteiskehittämällä innovatiivisia ratkaisuja. Niillä voidaan myös varmistaa Euroopan valmius vahvistaa teknologiavetoista kilpailukykyä.

2. Korkeakoulujen tiiviimmän, jatkuvamman ja tehokkaamman ylikansallisen yhteistyön edistäminen institutionaalisella tasolla on tärkeä väline korkeakoulujen vahvistamiseksi yhdessä ja opiskelijoiden, elinikäisten oppijoiden, tutkijoiden ja henkilökunnan valmistamiseksi globaaliin tulevaisuuteen. Korkeakoulut eri puolilla Eurooppaa sopeutuvat vauhdilla muuttuvaan maailmaan, jossa on nopeasti muuttuvia tieteenaloja ja oppimisympäristöjä, jotka liittyvät esimerkiksi vihreään ja digitaaliseen siirtymään. Tämä edellyttää uutta ajattelua, uusia lähestymistapoja ja uusia rakenteita opiskelijoiden, henkilöstön ja tutkijoiden yhteistyölle ja liikkuvuudelle (fyysisen liikkuvuuden säilyessä keskeisenä muotona) tieteenalojen ja rajojen yli. Tämä digitaalisen siirtymän ruokkima uusi todellisuus merkitsee uutta houkuttelevaa koulutustarjontaa, uusia muotoja ja mahdollisuuksia ylikansalliseen yhteistyöhön ja liikkuvuuteen, henkilökohtaisesti ja verkossa, kaikille oppijoille, myös heikommassa asemassa oleville tai syrjäisiltä alueilta, kuten syrjäisimmiltä alueilta, tuleville ihmisille, ja kannustaa monimuotoisuuteen akateemisten toimijoiden, tutkijoiden ja ammattihenkilöstön keskuudessa.
3. Tiiviimpi koko EU:n laajuinen yhteistyö erilaisten yliopistojen, tutkimusyliopistojen, ammatti- ja taidekorkeakoulujen ja muiden korkeakoulujen välillä on avainperiaate, joka tukee eurooppalaista koulutusta ja on olennainen osa eurooppalaista koulutusaluetta ja eurooppalaista tutkimusaluetta. Erilaisten ja toisiaan täydentävien oppilaitosten entistä syvempi ylikansallinen yhteistyö kaikkialla Euroopassa tukee tasapuolista pääsyä korkealaatuiseen ja osallistavaan koulutukseen ja tutkimukseen, edistää tiedon tuottamista ja levittämistä, helpottaa kapasiteetin ja infrastruktuurin jakamista sekä edistää yhteistyöalueiden ja niiden yhteisöjen elinvoimaisuutta, mikä auttaa lieventämään epäsuotuisan aseman ja maantieteellisten erojen aiheuttamia haittoja. Se voi myös edistää liittymistä tutkimus-, innovointi- ja toimialaekosysteemeihin. Ylikansallinen yhteistyö myös vauhdittaa korkeakoulutusalan täyden potentiaalin valjastamista taitojen, osaamisen ja tietojen edistämiseen esimerkiksi digitaalista ja vihreää siirtymää varten ja edistää Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin tavoitteiden saavuttamista.

4. Komission tiedonannossa eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamisesta vuoteen 2025 mennessä¹ kehotetaan saumattomaan ja kunnianhimoiseen ylikansalliseen yhteistyöhön, yhteisten tutkintojen myöntämisen helpottamiseen sekä Eurooppalaisten yliopistojen kaltaisia alliansseja koskevan oikeudellisen aseman toteutettavuuden tutkimiseen. Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusyhteistyön strategisista puitteista edettäessä kohti eurooppalaisen koulutusalueen toteuttamista ja kehittämistä (2021–2030)² kannustaa syventämään yhteistyötä, yhdistämään tietoja ja resursseja ja luomaan enemmän liikkuvuusmahdollisuuksia opiskelijoille, akateemisille toimijoille ja tutkijoille muun muassa toteuttamalla täysimääräisesti Eurooppalaisia yliopistoja ja eurooppalaista opiskelijakorttia koskevat aloitteet. Päätelmissään "Eurooppalaiset yliopistot -aloitteesta – korkea-asteen koulutuksen, tutkimuksen, innovoinnin ja yhteiskunnan yhdistäminen: eurooppalaisen korkea-asteen koulutuksen uuden ulottuvuuden pohjustaminen"³ neuvosto kehotti jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä yhteensopivampien korkeakoulujärjestelmien esteiden poistamiseksi sekä selvittämään eurooppalaisten yhteistutkintojen toteutettavuutta. Päätelmissään "eurooppalaisen tutkimusalueen syventämisestä: tarjotaan tutkijoille houkuttelevia ja kestäviä uria ja työehtoja ja tehdään osaamiskierrosta todellisuutta"⁴ neuvosto kehotti komissiota tukemaan jäsenvaltioita sellaisten politiikkatoimien suunnittelussa, joilla edistetään Euroopan korkeakoulujen saumatonta ja kunnianhimoista kansainvälistä yhteistyötä, erityisesti akateemiseen ja tutkijanuraan liittyen. Komission tiedonanto uudesta eurooppalaisesta tutkimusalueesta tutkimusta ja innovointia varten⁵ ja Euroopan tutkimus- ja innovaationsopimus⁶ edellyttävät yhteistyön syventämistä ja tunnustavat Eurooppalaisten yliopistojen kaltaisten aloitteiden muutospotentiaalin korkeakoulusektorilla. Myös Euroopan osaamisohjelma⁷ edellyttää tehokkaamman ja tiiviimmän ylikansallisen yhteistyön esteiden poistamista.

1 COM(2020) 625 final.

2 EUVL C 66, 26.2.2021, s. 1.

3 EUVL C 221, 10.6.2021, s. 14.

4 9138/21.

5 COM(2020) 628 final.

6 Neuvoston suositus (EU) 2021/2122, annettu 26 päivänä marraskuuta 2021, Euroopan tutkimus- ja innovaationsopimuksesta (EUVL L 431, 2.12.2021, s. 1).

7 COM(2020) 274 final.

5. Eurooppalaisen korkeakoulutusalueen ministerikonferenssissa annetussa Rooman julkilausumassa ja neuvoston suosituksessa "korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä"⁸ kehoitetaan edistämään ja helpottamaan ylikansallista yhteistyötä. Euroopan parlamentin päätöslauselmassa "Eurooppalainen koulutusalue: yhteinen kokonaisvaltainen lähestymistapa"⁹ korostetaan yhteistyön lisäämisen tarvetta ja kehoitetaan hyödyntämään synergioita eurooppalaisen koulutusalueen, eurooppalaisen tutkimusalueen ja eurooppalaisen korkeakoulutusalueen välillä.
6. Erasmus+ -ohjelman tukemasta 41 "Eurooppalaisesta yliopistosta", joiden tutkimus- ja innovaatioulottuvuutta ja muita vastaavia pitkäaikaisia oppilaitosten yhteistyömalleja on tuettu Horisontti 2020 -ohjelmalla, voidaan saada hyödyllistä oppia, kun testataan syvemmälle ulottuvia ylikansallisia yhteistyömalleja, joissa mennään olemassa olevia yksittäisiä institutionaalisia strategioita, hallintotapoja ja yhteistyöekosysteemejä pidemmälle. Ne ovat inspiraation lähde laajemmalle korkeakouluyhteisölle järjestelmätason uudistusten ajamiseksi, ja samalla ne tekevät Euroopan korkeakoulu- ja tutkimuspolitiikan koordinoinnista sujuvampaa.
7. Tässä neuvoston suosituksessa "Eurooppalaisilla yliopistoilla" tarkoitetaan alliansseja, joita rahoitetaan Erasmus+ -ohjelmasta ja jotka saavat tarvittaessa täydentävää tukea tutkimus- ja innovaatioulottuvuudelle Horisontti-ohjelmasta. "Korkeakoulujen allianssit" viittaavat kaikkiin muihin yhteistyömalleihin kuten osaamis- ja innovaatioyhteisöihin. Tämän neuvoston suosituksen tavoitteena on helpottaa kaikkien eurooppalaisten korkeakoulujen ylikansallista yhteistyötä Eurooppalaiset yliopistot -aloitteesta tuettujen korkeakoulujen lisäksi.

⁸ EUVL C 444, 10.12.2018, s. 1.

⁹ P9_TA(2021)0452.

8. "Eurooppalaiset yliopistot" -aloite parantaa kansainvälisen yhteistyön laatua sellaisten instituutioiden välisten strategioiden avulla, joissa yhdistetään oppiminen ja opetus, tutkimus, innovointi ja tietämyksen siirto taloussektorille ja yhteiskuntaan ja joilla edistetään poliittisia ja yhteiskunnallisia muutoksia.
9. Korkeakoulujen allianssit voisivat hyötyä vapaaehtoiselta pohjalta institutionalisoiduista yhteistyövälineistä kuten oikeudellisen aseman suomasta oikeusvarmuudesta, jonka turvin ne voisivat tarvittaessa jakaa taloudellisia, inhimillisiä, digitaalisia ja fyysisiä resursseja ja palveluita, ylläpitää yliopistojen välisiä virtuaalisia kampanjoita ja yhteentoimivia alustoja yhteistä digitaalista tai monimuotoista toimintaa varten. Jotta vihreän ja digitaalisen siirtymän haasteita voitaisiin ratkoa tehokkaasti entistä tiiviimmällä ylikansallisella yhteistyöllä, on tieteidenvälisten moduulien kehittämistä ja yhdessä laadituille eurooppalaisille kriteereille perustuvien, Bolognan prosessin välineiden mukaisten yhteistutkintojen suunnittelua edelleen helpotettava kansallisella, alueellisella ja institutionaalisella tasolla. Joustavan ja osallistavan liikkuvuuden helpottaminen ja eurooppalaisen opiskelijakorttialoitteen käytön laajentamisella opiskelijoiden, tutkijoiden, tutkijoiden ja henkilökunnan mahdollisuuksien lisääminen. Riittävä pitkäaikainen, monivuotinen rahoitus tarvitaan kapasiteetin rakentamiseen ja ylikansallisen yhteistyön kartoitetun tavoitetason saavuttamiseen.

10. Korkeakoulujen yhteistyön syventäminen edellyttää kokonaisvaltaista haasteiden ratkaisemista. Yhteisten ylikansallisten koulutustoimintojen ja -ohjelmien saumattomaan perustamiseen, ulkoiseen laadunvarmistukseen ja akkreditointiin vaikuttavat kaikilla tasoilla ulkoisen laadunvarmistuksen erot; ulkomaisten tutkintojen ja opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen sekä keskeisten Bolognan prosessin sitoumusten, myös tutkintorakenteiden erojen osalta, epätasainen toteutus; erot yhteisohjelmien laadunvarmistusta koskevan eurooppalaisen lähestymistavan hyväksymisessä; erot eurooppalaisen opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmän (ECTS) soveltamisessa; ja virtuaalisen ja monimuoto-oppimisen osittainen tunnustaminen. Näiden ongelmien ratkaiseminen ja Bolognan prosessin välineiden täysimääräisen täytäntöönpanon varmistaminen vähentäisi hallinnollista taakkaa, helpottaisi ylikansallista yhteistyötä ja edistäisi innovatiivisten tieteidenvälisten pedagogisten menetelmien käyttöönottoa eri maissa.
11. Eurooppalainen oppilaitostason ylikansallinen yhteistyö on voimakas väline, jolla tuetaan ja kehitetään edelleen muutosta kohti huipputasoisia, osallistavia, kilpailukykyisiä, kestäviä ja houkuttelevia korkeakouluja, jotka täyttävät kaikki tehtävänsä (koulutus, tutkimus, innovointi ja yhteiskunnalliset palvelut), hyödyttävät paitsi korkeakoulusektoria myös koko tietoon, kestävyYTEEN ja demokratiaan nojaavaa Eurooppaa ja heijastavat eurooppalaista elämäntapaamme ja arvojamme. Ylikansallista yhteistyötä olisi helpotettava yhtenäisillä eurooppalaisilla ja kansallisilla toimilla, panemalla tehokkaasti täytäntöön saatavilla olevia eurooppalaisia aloitteita, välineitä ja työkaluja kuten "Eurooppalaiset yliopistot" -aloite, Bolognan prosessin välineet tai eurooppalaista opiskelijakorttia koskeva aloite, sekä selvittämällä uusia mahdollisia välineitä. Näitä uusia välineitä voitaisiin kehittää yhdessä ja vaiheittain, jotta korkeakoulut voivat rakentaa siltoja ja tehdä tehokkaampaa ylikansallista yhteistyötä ja jotta korkeakoulujärjestelmät voivat muuttua yhtenäisemmiksi, mikä hyödyttäisi koko korkeakouluyhteisöä ja toisi lisäarvoa yhteiskunnalle,

SUOSITTELEE, ETTÄ JÄSENVALTIOT

ottaen täysimääräisesti huomioon toissijaisuusperiaatteen, korkeakoulujen autonomian ja akateemisen vapauden kansallisten olosuhteiden mukaisesti ja tiiviissä yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa:

1. Avaavat korkeakouluille mahdollisuuden kokeilla yhteiskehittämisprosessissa institutionalisoitujen yhteistyövälineiden kuten korkeakoulujen allianssien – kuten esimerkiksi Eurooppalaisten yliopistojen – oikeudellisen aseman tarpeellisuutta, hyötyjä, riskejä ja toteutettavuutta tavoitteenaan syventää yhteistyötä tarvittaessa jakamalla henkilöresursseihin ja tietoihin liittyvää sekä teknistä ja koulutus-, tutkimus- ja innovointikapasiteettiaan. Antavat niiden kokeilla syvemmän yhteistyön moninaisia mahdollisuuksia sekä kokeilla vapaaehtoisesti nykyisiä eurooppalaisia välineitä kuten eurooppalaista alueellisen yhteistyön yhtymää (EAYY)¹⁰ tai eurooppalaista taloudellista etuyhtymää (ETEY)¹¹.
2. Tarvittaessa kannustavat ja helpottavat ylikansallista yhteistyötä tekevien korkeakoulujen yhteisten ohjelmien järjestämistä ja yhteistutkintojen myöntämistä Bolognan prosessin välineiden mukaisesti¹². Tässä yhteydessä ja kohdassa 12 määriteltyjen selvitystoimien tulosten pohjalta tarkastelevat ja helpottavat eurooppalaisen yhteistutkinnon suoritusmerkinnän toteuttamista. Myöhemmin työtä kohti yhdessä laadituille eurooppalaisille kriteereille perustuvaa mahdollista yhteistutkintoa voitaisiin edistää kaikilla tasoilla. Yhteistutkintoja voisi suorittaa kansallisella, alueella tai institutionaalisella tasolla, kansallisten tutkintokehysten mukaisesti.

¹⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1082/2006, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2006, eurooppalaisesta alueellisen yhteistyön yhtymästä (EAYY), (EUVL L 210, 31.7.2006, s. 19).

¹¹ Neuvoston asetus (ETY) N:o 2137/85, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1985, eurooppalaisesta taloudellisesta etuyhtymästä (ETEY), (EYVL L 199, 31.7.1985, s. 1).

¹² Bolognan prosessin välineisiin kuuluvat muun muassa eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmä (ECTS), korkeakoulututkintotodistuksen liite, kattavat ja kansalliset tutkintojen viitekehykset, Euroopan korkeakoulutuksen laadunvarmistuksen standardit ja ohjeet (ESG), yhteisten ohjelmien laadunvarmistusta koskeva eurooppalainen lähestymistapa, Euroopan korkeakoulutuksen laadunvarmistusrekisteri (EQAR), Euroopan laadunvarmistusrekisterin tietokanta (DEQAR). Yleissopimus korkea-asteen koulutusta koskevien tutkintojen tunnustamisesta Euroopan alueella (Lissabonin yleissopimus) voidaan myös ottaa huomioon.

3. Antavat korkeakouluille mahdollisuuden kehittää edelleen ja tarvittaessa toteuttaa innovatiivisia ylikansallisia yhteisiä koulutustoimintoja mahdollistamalla ja kannustamalla kokeilemaan ja toteuttamaan sopivia lähestymistapoja ja toimenpiteitä seuraavissa yhteyksissä:
- a) opiskelijoiden ja elinikäisten oppijoiden valinta- ja ilmoittautumiskriteerit;
 - b) määriteltäessä opiskelu- ja opetuskieli huomioiden monikielisyys asiaankuuluvalla tavalla;
 - c) verkko-oppimisen osuus koko koulutustarjonnasta; yhteisessä koulutustoiminnossa opiskelevien liikkuvuus (fyysinen, virtuaalinen tai monimuotoinen); ja harjoittelupaikkojen jakaminen ja järjestäminen, työssä oppiminen, haasteisiin perustuva ja monialainen lähestymistapa;
 - d) joustavien oppimispolkujen, esimerkiksi mahdollisesti pieniin osaamiskokonaisuuksiin¹³ johtavien pienten oppimiskokemusten, ottaminen tarvittaessa osaksi koulutusta;
 - e) opintosuoritusten jakamista ja siirtoa koskevat säännöt sekä arvioinnin avoimuus Euroopan opintosuoritusten siirto- ja kertymisjärjestelmän (ECTS) käyttöoppaan mukaisesti perustana ylikansallisille yhteisohjelmille, ilman lisäsääntöjä tai -rajoituksia;

¹³ "Vaikka pienet osaamiskokonaisuudet¹³ eivät poikkea täysimääräisten tutkinto-ohjelmien peruseriaatteesta eivätkä alenna niiden arvoa, ne voisivat auttaa laajentamaan oppimismahdollisuuksia, jotta voidaan ottaa huomioon epätyypilliset oppijat ja uusien taitojen kysyntä työmarkkinoilla", neuvoston päätelmät "Eurooppalaiset yliopistot -aloite – korkea-asteen koulutuksen, tutkimuksen, innovoinnin ja yhteiskunnan yhdistäminen: eurooppalaisen korkea-asteen koulutuksen uuden ulottuvuuden pohjustaminen" (EUVL C 221, 10.6.2021, s. 14).

- f) eurooppalaisten korkeakouluohjelmien ja/tai -laitosten ulkoista laadunvarmistusta koskevien tietojen käyttö eurooppalaisen korkeakoulutusalueen laadunvarmistuksen periaatteiden ja suositusten (ESG) ja Euroopan laadunvarmistusrekisterin tietokannan (DEQAR) mukaisesti automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen¹⁴ edistämiseksi jatko-opintoja varten yhteistyössä akateemisen tunnustamisen kansallisten tiedotuskeskusten kanssa;
- g) tarvittaessa aiempien opintojen tunnustamisen ja epävirallisen ja arkioppimisen validoinnin mahdollistaminen läpinäkyviin ja oikeudenmukaisiin laatuvaatimuksiin perustuen, opiskelijoiden asianmukaisen arvioinnin järjestäminen ja asiaankuuluvien opintosuoritusten myöntäminen tällaisille opinnoille;
- h) tarvittaessa joustavuuden lisääminen yhteistutkintomallien määrittelyyn yhteisiä ylikansallisia ohjelmia toteutettaessa.

4. Tukevat sisäänrakennettua liikkuvuutta yhteisissä ylikansallisissa koulutusohjelmissä

- a) Tuetaan korkeakouluja liikkuvuuden (fyysinen, virtuaalinen tai monimuotoinen) sisällyttämisessä järjestelmällisemmin ja joustavammin yhteisiin koulutusohjelmiin kaikilla tasoilla, jotta suurempi joukko opiskelijoita, myös heikommassa asemassa olevat oppijat tai syrjäisiltä alueilta, kuten syrjäisimmiltä alueilta, tulevat ihmiset, akateemiset toimijat ja tutkijat voisivat hyötyä integroidun korkeakoulu yhteistyön dynamiikasta ja tasapainoinen osaamisen kierto tehostuisi.

¹⁴ Korkea-asteen ja toisen asteen koulutuksen tutkintojen ja ulkomailla suoritettujen opintojaksojen automaattisen vastavuoroisen tunnustamisen edistämisestä 26 päivänä marraskuuta 2018 annetussa neuvoston suosituksessa määritellyn (EUVL C 444, 10.12.2018, s. 1) mukaisesti.

- b) Tuetaan liikkuvuuden hallinnan digitalisointia monenvälisen kumppanuuksien puitteissa, erityisesti liiketoimintaprosessien standardointia ja digitalisointia monenvälisen oppilaitosten välisten sopimusten allekirjoittamisen yhteydessä, myös lisäämällä eurooppalaisen opiskelijakorttialoitteen käyttöä.
 - c) Pyritään oppimiseen liittyvän liikkuvuuden johdonmukaisempaan lähestymistapaan tarvittaessa opiskelijavalintojen, arvosanjärjestelmien, akateemisten kalentereiden, lukukausimaksujärjestelmien, korkeakoulutuspalvelujen saatavuuden ja käytön osalta kesä-/lomakuukausina.
5. Osallistuvat suoran tai epäsuoran rahoituksen ylläpitämiseen, myös "Eurooppalaisten yliopistojen", tiiviimmän ylikansallisen institutionaalisen korkeakoulujen yhteistyön edistämiseksi.
- a) Tuetaan tarvittaessa kaikenlaisia korkeakouluja vastaavaan tiiviiseen, ylikansalliseen korkeakouluyhteistyöhön osallistumisessa.
 - b) Edistetään ja kehitetään korkeakoulujen keskuudessa laadukkaan ylikansallisen yhteistyön kulttuuria tarvittaessa sisällyttämällä se ja edistämällä sitä kansallisessa politiikassa ja prioriteettien asettamisessa.
 - c) Otetaan käyttöön saatavilla olevat rahoituslähteet alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla¹⁵ ja samalla otetaan huomioon erilaiset kansalliset rahoitusjärjestelmät, jotka voidaan mahdollisuuksien mukaan kytkeä tai joilla voidaan täydentää Erasmus+ -tukea, ja täydentää rahoituslähteitä synergisellä tavalla Horisontti Eurooppa -puiteohjelman tuella korkeakoulujen osallistumiseksi "Eurooppalaisiin yliopistoihin".

¹⁵ Esimerkiksi Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto+, elpymis- ja palautumistukiväline ja InvestEU-rahasto.

6. Edistävät ja suojelevat institutionaalisen autonomian peruseriaatteita edellytyksenä yhteisten hallintojärjestelyjen luomiselle alhaalta ylöspäin suuntautuvalla lähestymistavalla tiiviimpää ylikansallista yhteistyötä varten. Antavat korkeakouluille mahdollisuuden tehdä itsenäisiä päätöksiä sisäisissä hallinto-, talous-, henkilöstö-, tiede- ja opetusasioissa ja suojelevat akateemista vapautta ja aktiivisesti osallistavat oppilaitoksen akateemisen henkilöstön ja opiskelijoiden edustajat kyseistä laitosta koskevaan päätöksentekoon.
7. Vahvistavat keskinäistä luottamusta ulkoisella laadunvarmistuksella ja yhteisten koulutusohjelmien akkreditoinnilla sekä muilla institutionaalisten ylikansallisten yhteistyömallien avulla kehitetyillä yhteisillä koulutustarjouksilla, myös "Eurooppalaiset yliopistot" eurooppalaisten standardien ja ohjeiden mukaisesti.
 - a) Edetään kohti laajempaa oppilaitospohjaista ulkoista laadunvarmistusta. Tämä voisi tukea todellisen korkeakoulujen laatukulttuurin kehittämistä, joka johtaa parempaan vastuullisuuteen ja järjestelmien yhteensopivuuteen kaikkialla Euroopassa ja perustuu eurooppalaisen koulutusalueen, eurooppalaisen tutkimusalueen ja eurooppalaisen korkeakoulutusalueen puitteissa jo olemassa oleviin työkaluihin ja kehyksiin.
 - b) Harkitaan tarvittaessa mahdollisuutta sallia korkeakoulujen laadunvarmistukseen perustuvien ohjelmien itseakkreditointi korkeakoulujen omavastuun tukemiseksi.

- c) Maissa, jotka luottavat ohjelmapohjaiseen ulkoiseen laadunvarmistukseen, tulisi harkita mahdollisuutta:
- i) yhteisohjelmien laadunvarmistusta koskevan eurooppalaisen lähestymistavan kansalliselle täytäntöönpanolle¹⁶;
 - ii) varmistaa, että ylikansallisten yhteisohjelmien ulkoisen arvioinnin voi tehdä yksi ainoa virasto, joka on rekisteröity Euroopan korkeakoulutuksen laadunvarmistusrekisteriin (EQAR)¹⁷ ja että tulokset hyväksytään automaattisesti kaikissa muissa asianomaisissa korkeakoulujärjestelmissä ilman kansallisia lisävaatimuksia; ja
 - iii) varmistaa, että ylikansallisten yhteisohjelmien uudelleenakkreditointi noudattaa eurooppalaisten laadunvarmistusstandardien ja -ohjeiden sekä eurooppalaisen lähestymistavan sääntöjä¹⁸.

¹⁶ Tällä korkeakoulutuksesta vastaavien ministerien toukokuussa 2015 hyväksymällä lähestymistavalla pyritään *"poistamaan merkittävä haaste yhteisohjelmien kehittämisen tieltä määrittelemällä näille ohjelmille eurooppalaisen korkeakoulutusalueen vahvistetuille välineille perustuvat standardit, soveltamatta kansallisia kriteerejä"*.

¹⁷ Yhteisohjelmien laadunvarmistusta koskevan eurooppalaisen lähestymistavan mukaan yhteistyötä tekevien korkeakoulujen tulisi valita sopiva laadunvarmistusvirasto EQAR-rekisteröityjen virastojen luettelosta, jos jotkin niistä edellyttävät ulkoista laadunvarmistusta ohjelmatasolla (ts. ohjelman akkreditointi tai arviointi on pakollista). Virasto toteuttaa yhden arvioinnin tai akkreditoinnin koko yhteisohjelmalle. Tulos hyväksytään kaikissa eurooppalaisen korkeakoulutusalueen maissa ja kansallisesta oikeudellisesta kehyksestä riippuen ulkoinen laadunvarmistusta koskeva päätös tulisi voimaan tai se tunnustettaisiin kaikissa maissa, joissa ohjelmaa tarjotaan. EQAR on Bolognan prosessin sitoumuksia noudattavien kansallisten ulkoisten laadunvarmistusvirastojen virallinen rekisteri.

¹⁸ ESG -standardi 1.10: "Instituutioille tulisi tehdä ulkoinen laadunvarmistus jaksoittain eurooppalaisten laadunvarmistusstandardien ja -ohjeiden mukaisesti." Eurooppalainen lähestymistapa (9. Jaksollisuus): *"Yhteisohjelmaa tulisi tarkastella kuuden vuoden jaksoissa, mikä tulisi määrittää julkaistussa päätöksessä"*.

8. Tukevat tarvittaessa laadukkaan virtuaalisen yhteistoiminnallisen oppimisen kehittämistä yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti kiinteänä osana opetusta, oppimista ja tutkimusta, jotta voidaan edistää ja helpottaa osallistavaa ja opiskelijakeskeistä ylikansallista yhteistyötä, joka täydentää kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta, erityisesti:
- a) tukemalla korkeakouluja, jotta ne voivat kehittää virtuaalisia ja yhteistoiminnallisia kansainvälisiä verkko-oppimismalleja osana monimuoto-oppimista, muun muassa johdon sitouttamisen, strategisen suunnittelun, vankkojen ja kansainvälistettyjen pedagogisten koulutus- ja tukipalvelujen avulla.
 - b) tukemalla korkeakouluja arvostamaan ja tunnustamaan urakehityksen arvioinneissa aikaa, jonka tutkijat käyttävät uusien innovatiivisten pedagogisten menetelmien ja uusien tutkimuskäytäntöjen kehittämiseen ylikansallisen yhteistyön puitteissa tarpeen mukaan.
 - c) tukemalla institutionalisoituja yhteistyömalleja, myös "Eurooppalaisia yliopistoja" niiden pyrkiessä yhdistämään asiantuntemusta ja resursseja yhteisten digitaalisten strategioiden ja yhteisen yhteentoimivan IT-infrastruktuurin, kehittämiseksi ja toteuttamiseksi, esimerkiksi myöntämällä molemminpuolinen pääsy verkko-oppimis- ja tutkimusympäristöihin, oppimisen hallintajärjestelmiin, digitaalisiin kirjastoihin, kaikille avointen verkkokurssien (MOOC) alustoihin, koulutus- ja tukipalveluihin sekä huolehtimalla löydettävissä, saatavilla, siirrettävissä tai yhdistettävissä ja uudelleen käytettävissä olevan datan (FAIR-data) ja muiden yhteentoimivien palvelujen saumattomasta saavutettavuudesta.
 - d) tukemalla avoimen lähdekoodin ratkaisujen testausta ja pilotointia yhteisten haasteiden voittamiseksi, mikä edistää korkeakoulujärjestelmien yhteentoimivuutta, digitaalista valmiutta, datasuvereniteettia ja vastuullisuutta.

9. tukemalla korkeakouluja, jotta ne voivat kehittää yhteisiä monialaisia ylikansallisia koulutustoimintoja kaikilla tasoilla (lyhytkestoiset, kandidaatin-, maisterin- tai tohtorintutkintoon tähtäävät ohjelmat).
- a) mahdollistamalla ja edistämällä ylikansallisia haasteista liikkeelle lähteviä lähestymistapoja, joissa oppijat eri tieteenaloilta, kulttuureista ja maista tekevät yhteistyötä tutkijoiden, yritysten, kaupunkien, alueiden, kansalaisjärjestöjen ja paikallisten yhteisöjen kanssa löytääkseen luovia ja innovatiivisia ratkaisuja globaaleihin ja yhteisiin haasteisiin.
 - b) kannustamalla tarjoamaan kaikille korkealaatuisia elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia ammattitaidon parantamisen ja uudelleen koulutuksen helpottamiseksi etenkin kysytyimmillä aloilla, myös henkilökohtaisen ja ammatillisen kehityksen edistämiseksi.
10. Kannustavat korkeakouluja ottamaan oppijoita, akateemisia toimijoita, tutkijoita ja henkilökuntaa mukaan korkeakoulujen ylikansallisten yhteistyörakenteiden hallintoon ja samalla ottamaan huomioon nykyiset akateemisen itsehallinnon demokraattiset elementit, erityisesti
- a) kannustamalla korkeakouluja ottamaan huomioon hallintorakenteissaan opiskelijoiden ja henkilökunnan yhä monimuotoisempia taustoja sekä erilaisia työ- ja koulutuskokemuksia osallisuuden ja tasa-arvon periaatteiden mukaisesti.
 - b) tukemalla valmiuksien kehittämistä vahvaa ja tehokasta johtajuutta varten, sillä se on kokonaisvaltaisen ylikansallisen korkeakoulu yhteistyön kannalta tärkeä tekijä.

- c) edistämällä sukupuolten tasapuolista edustusta hallintorakenteiden kaikilla tasoilla.
- d) luomalla mahdollisuuksia vertaisoppimiseen sellaisten aloitteiden kannustamiseksi ja tukemiseksi, joissa korkeakoulut voivat jakaa kokemuksia ja osallistua keskinäiseen oppimiseen ja tiedonvaihtoon.

Jäsenvaltioita suositellaan panemaan tämä suositus täytäntöön mahdollisimman pian. Niitä pyydetään tiedottamaan komissiolle viimeistään [*lisää päivämäärä, joka on 12 kuukautta sen jälkeen, kun neuvosto on hyväksynyt suosituksen*] asianmukaisella tasolla toteutettavista tukitoimenpiteistä tämän suosituksen tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2025 mennessä olennaisina askelina kohti eurooppalaista koulutusalueetta.

KEHOTTA A KOMISSIOTA

ottaen täysimääräisesti huomioon toissijaisuusperiaatteen, korkeakoulujen autonomian ja akateemisen vapauden kansallisten olosuhteiden mukaisesti ja tiiviissä yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa:

11. Samanaikaisesti meneillään olevien tutkimusten ja muun valmistelutyön kanssa tukemaan jäsenvaltioita ja korkeakouluja kokeilemaan olemassa olevien eurooppalaisten välineiden käyttöä vuodesta 2022 alkaen askeleena kohti tiiviimpää, pitkäaikaista ja joustavaa ylikansallista yhteistyötä ja tutkia tarvetta ja toteutettavuutta institutionalisoiduille yhteistyövälineille, kuten korkeakoulujen allianssien oikeudellinen asema. Vapaaehtoisesti käytettävien vastaavien välineiden tulisi helpottaa kapasiteetin ja tiedon jakamista sekä henkilökunnan vaihtoa tarvittaessa ja yhteisten ohjelmien toteuttamista, millä pyrittäisiin allianssien tasolla myönnettäviin yhteistutkintoihin, yhteisesti laadituille eurooppalaisille kriteereille perustuva yhteistutkinto mukaan lukien.

Neuvostolle raportoidaan valmistelutyön tuloksien ja Erasmus+ -pilottien pohjalta joka vaiheessa tulevaa päätöksentekoa varten.

12. Tarkastelemaan vaihtoehtoja ja tarvittavia toimia tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden, korkeakoulujen, opiskelijajärjestöjen ja sidosryhmien kanssa kohti mahdollista yhteisesti laadituille eurooppalaisille kriteereille perustuvaa yhteistutkintoa. Tämä tutkinto, joka myönnettäisiin vapaaehtois pohjalta kansallisella, alueellisella tai institutionaalisella tasolla, todistaisi ylikansallisen yhteistyön osana saavutetut oppimistulokset, jotka olisi saavutettu "opintoja useissa EU -maissa yhdistämällä"¹⁹, esimerkiksi "Eurooppalaisissa yliopistoissa" tarjottuja opintoja. Sen myöntämisen, säilyttämisen, jakamisen, vahvistamisen ja todentamisen pitäisi olla helppoa, ja se olisi tunnustettava kaikkialla EU:ssa. Se hyödyntää ja tehostaa Bolognan prosessin välineiden täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa.
 - a) Pilotoidaan vuonna 2022 Erasmus+:n alaisesti vuonna 2022 eurooppalaisen yhteistutkinnon laatumerkinnän eurooppalaisten kriteerien kehittämistä ja täytäntöönpanoa. Tällainen laatumerkintä myönnettäisiin täydentävänä todistuksena opiskelijoille, jotka valmistuvat useiden korkeakoulujen välisen ylikansallisen yhteistyön puitteissa toteutetuista yhteisistä ohjelmista.
 - b) Raportoidaan neuvostolle päätöksentekoa varten kyseisen selvitystyön tulosten pohjalta seuraavista askelista kohti mahdollista yhdessä laadituille eurooppalaisille kriteereille perustuvaa Bolognan prosessin välineiden mukaista yhteistutkintoa.

¹⁹ Eurooppa-neuvoston päätelmät, 14. joulukuuta 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1).

13. Jatkamaan Eurooppalaiset yliopistot -aloitteen kehittämistä Erasmus+ -ohjelman kautta alhaalta ylöspäin suuntautuvalla lähestymistavalla ja ensimmäisten allianssien väliarviointien keskeisten tulosten pohjalta. Tarjoamaan vuodesta 2022 alkaen kestävä rahoitus menestyneille "Eurooppalaisille yliopistoille" kilpailukykyisen ja laadukkaan ehdotuspyynnön perusteella ja mahdollistamaan uusien vastaavien allianssien luominen maantieteellisen kattavuuden, osallistavuuden, korkean laadun ja erinomaisen periaatteiden pohjalta. Testaamaan synergioita Horisontti Eurooppa -ohjelman tutkimus- ja innovaatioulottuvuuden ja mahdollisesti muiden EU-ohjelmien kanssa vuoteen 2024 mennessä niiden oikeusperustan puitteissa. Hyödyntämään MRK-ohjelmien väliarviointeja mahdollisten innovatiivisten lähestymistapojen mahdollistamiseksi, jotta EU:n rahoituslähteet otettaisiin paremmin käyttöön hyödyntäen mahdollisia synergioita alueellisten ja kansallisten varojen kanssa.
14. Tukemaan läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa eurooppalaisen opiskelijakorttialoitteen laajentamista, erityisesti sellaisten liiketoimintaprosessien digitalisointia, joihin liittyy useita allekirjoittajia ja tiedonvaihtoa, jotta voidaan vähentää opiskelijoiden ja henkilöstön liikkuvuuden ja vaihtojen sekä korkeakoulujen ylikansallisten kumppanuuksien puitteissa tapahtuvan vaihdon hallinnoinnista aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.

15. Vuoden 2022 puoliväliin mennessä laatimaan kattava etenemissuunnitelma, jossa on keskeiset välitavoitteet ja asiantuntijaryhmät, tavoitteena laatia uusia välineitä jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa. Etenemissuunnitelmaa tulisi päivittää säännöllisesti.

Komissiota pyydetään analysoimaan tämän suosituksen täytäntöönpanon edistymistä sekä sen käyttöä koulutusalan eurooppalaisen yhteistyön strategisen kehyksen täytäntöönpanotyössä edettäessä kohti eurooppalaista koulutusaluetta ja pidemmällekin; arviointi tulisi tehdä unionin nykyisten seuranta- ja raportointikehysten avulla yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja asianomaisia sidosryhmiä kuullen, ja arvioinnista tulisi raportoida neuvostolle viiden vuoden kuluessa suosituksen hyväksymispäivästä.

Tehty Luxemburgissa

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
